

Dosarul nr. 2ra-1471/22
2-18168942-2ra-11102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malii, V. Buhnaci, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Ciubotaru împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, intervenienți accesorii Inspectoratul de Stat al Muncii și Societatea cu Răspundere Limitată „Budei Com” cu privire la anularea proceselor-verbale privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă, constatarea vinovăției angajatorului, încasarea indemnizației unice, venitului ratat, compensației lunare viageră, cheltuielilor de tratament, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, reprezentată de avocatul Tatiana Iovu și a fost menținută hotărârea din 18 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 29 iunie 2018, Maria Ciubotaru, reprezentată de avocatul Inga Roșca, a depus cerere de chemare în judecată împotriva IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, cu privire la recunoașterea nulității procesului-verbal nr. 1 din 25 aprilie 2018 privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă, recunoașterea vinovăției angajatorului în producerea accidentului de muncă la 21 decembrie 2017 și cauzarea vătămării corporale.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, din anul 2008 activează în funcția de asistentă medicală în cadrul Centrul Medicilor de Familie nr. 12 al IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”.

La data de 21 decembrie 2017, la locul de muncă, s-a produs un accident, în rezultatul căruia s-a ales cu leziuni corporale grave, fiind diagnosticată cu: XXXXX. În context, a menționat că, la 21 decembrie 2017 în jurul orei 13:00, lângă ușa centrală a etajului doi ce se mărginește cu holul prin care se urcă la etajul trei, se efectuau lucrări de reparație. Pe podeaua acoperită cu gresie era așternută o peliculă care era deja umezită ca urmare a lucrărilor de reparație executate de echipa de lucrători. Călcând această peliculă a alunecat și a căzut cu fața în jos, lovindu-se de pragul metalic al ușii în regiunea bazinului mic. Ca urmare a loviturii primite, membrele inferioare nu le mai simțea, nefiind în stare să se ridice de sine stătător. Fiind ajutată de către colegii de serviciu și de unul dintre bărbații care executau lucrări de reparație, a fost ridicată și adusă în salonul de triaj unde i-a fost acordat primul ajutor. Ulterior a fost transportată cu ambulanța la spitalul de urgență.

La data de 05 ianuarie 2018, IMSP „Institutul de Medicină Urgentă” i-a eliberat extrasul medical, conform căruia i s-a stabilit diagnoza: XXXXX.

Prin certificatul eliberat de către instituția medicală „Centrul de osteopatie” la 17 mai 2018, a fost confirmată diagnoza stabilită anterior, iar traumatismul provocat a determinat imposibilitatea de a se deplasa de sine stătător pentru o perioadă de cinci luni, iar după numeroasele tratamente și proceduri a început să se deplaseze treptat cu ajutorul soțului.

Reclamanta a precizat că, la data de 22 decembrie 2017, ca urmare a accidentului de muncă produs, a transmis angajatorului explicația referitor la cele întâmplate, însă cancelaria instituției a refuzat recepționarea declarațiilor prezentate de către soțul său.

În pofida obligației legale, angajatorul nu a comunicat imediat Inspectoratului de Stat al Muncii despre producerea accidentului la locul de muncă și nu a informat despre acțiunile întreprinse. Doar ca urmare a adresării din 11 aprilie 2018 către Inspectoratul de Stat al Muncii și Confederația Națională a Sindicatelor cu cererea nr. C-49/18 din 10 aprilie 2018, pârâtul a întocmit la 25 aprilie 2018 procesul-verbal nr. 1 privind cercetarea accidentului de muncă, iar la data de 26 aprilie 2018, l-a remis în adresa sa. Un alt proces-verbal privind cercetarea accidentului de muncă din 28 decembrie 2017, la care se face referire în conținutul scrisorii nr. C-504/18 din 08 mai 2018 eliberat de Inspectoratul de Stat al Muncii, nu a primit.

Reclamanta și-a exprimat dezacordul cu conținutul procesului-verbal nr. 1 din 25 aprilie 2018 privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă, deoarece datele incluse în acesta contravin circumstanțelor reale în care s-a produs accidentul, totodată, a fost întocmit cu încălcarea prevederilor legale. În pct. 6 din procesul-verbal contestat în care se descriu în detalii circumstanțele în care s-a produs accidentul, este indicat eronat faptul că „... la etajul doi a fost desemnată zona de efectuare a lucrărilor date, cu interzicerea accesului persoanelor neautorizate conform schemei. Dna Maria Ciubotaru a ignorat semnele de delimitare a zonei, unde

se efectuau lucrări de finisare și nu a reacționat la avertismentele repetate ale dnei Tugutschii, zugrav al SRL „Budăi Com”, care era antrenată în lucrările de finisare, de a nu a trece prin zona interzisă accesului persoanelor neautorizate, dar să meargă în direcția opusă spre ieșire”. Realmente, pe întreaga perioadă de efectuare a lucrărilor de reparație, zona menționată nu a fost delimitată cu semne, precum nu a fost instalată nici o schemă de ocolire a zonei periculoase. Mai mult, prin zona nominalizată a etajului doi, în timpul efectuării lucrărilor de zugrăvire a pereților, printre schelele instalate, se deplasau toți salariații unității, precum și toți pacienții CMF-12, inclusiv copii, ceea ce, în opinia sa, este o încălcare gravă a legislației muncii privind securitatea și sănătatea muncii, odată ce angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată, precum și să creeze, să mențină condiții inofensive pentru viața și sănătatea salariaților la locul de muncă. Pct.6 al procesului-verbal contestat indică că „dna Ciubotaru Maria fiind grăbită a alunecat și a căzut. Dna Tugutschii S., zugrav al SRL „Budei Com”, a chemat ajutoare din cabinetul de alături, staționarul de zi. Dnei Maria Ciubotaru i s-a acordat asistență medicală urgentă de către dna Dora Lupașcu, medic din staționarul de zi și dna Ludmila Carpova, medic de familie”. De fapt, după producerea accidentului prin alunecare și cădere, fiind imobilizată, nesimțind membrele inferioare, a fost ridicată și adusă în salonul de triaj de unul dintre bărbații care executau lucrările de reparație la fața locului și de către dnul Dumitru Carapostol, chirurg al CMF nr.12. În salonul de triaj i-a fost acordat ajutor medical de către Dumitru Carapostol, Dora Lupașcu și Ludmila Carpova.

În pct. 7 al procesului-verbal nr. 1 din 25 aprilie 2018 este indicat că, cauzele producerii accidentului sunt dependente de executant, însă nu este de acord cu această afirmație, or, accidentul s-a produs ca urmare a lacunelor admise de angajator în organizarea locurilor de muncă la executarea lucrărilor de reparație.

În conținutul pct. 8.1 al procesului-verbal contestat se face referire la un șir de prevederi legale, imputându-i-se, totodată, încălcarea și ignorarea acestora prin acțiunile sale care au condus la producerea accidentului, însă de către angajator nu a fost respectată obligația de asigurare a unui loc de muncă inofensiv. Este incontestabil faptul existenței obligației pentru fiecare salariat de a cunoaște și a respecta normele și instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă care i-au fost aduse la cunoștință, de a respecta schemele instalate de angajator în vederea ocolirii zonelor cu acces interzis, de a urma la deplasare semnele de ocolire a zonelor cu risc în producerea accidentului de muncă. Însă angajatorului îi revine obligația de creare și menținere a unor condiții sigure și inofensive de muncă. De către angajator nu a fost evaluată și delimitată zona cu risc în producerea accidentelor de muncă, instalate semne și schemele de ocolire a acestor zone, fapt care denotă culpa angajatorului în producerea accidentului de muncă. Prin urmare, angajatorul nu poate imputa salariaților nerespectarea semnelor și schemelor de ocolire a zonelor de risc, atunci când aceasta zonă nu a fost delimitată.

Reclamanta a susținut că, din conținutul scrisorii Confederației Naționale a Sindicatelor nr. 05-03/442 din 03 mai 2018, rezultă că angajatorul a comunicat Inspectoratului de Stat al Muncii despre accidentul din 21 decembrie 2017 abia la 28

decembrie 2017 și a considerat că, pârâtul a acționat cu încălcarea prevederilor legale, deoarece comunicarea despre producerea accidentului de muncă către Inspectoratul de Stat al Muncii urma a fi realizată imediat.

La 19 decembrie 2018, Maria Ciubotaru, reprezentată de avocatul Inga Roșca, a depus o cerere de modificare și completare a obiectului acțiunii, indicând în calitate de intervenienți accesorii Inspectoratul de Stat al Muncii și SRL „Budei Com”, prin care a solicitat anularea procesului-verbal nr.1 din 28 decembrie 2017 și a procesului-verbal nr. 1 din 25 aprilie 2018 privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă, constatarea vinovăției angajatorului în producerea accidentului de muncă la 21 decembrie 2017 și cauzarea vătămării corporale.

Ulterior, la 15 mai 2019, Maria Ciubotaru, reprezentată de avocatul Inga Roșca, a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând anularea procesului-verbal nr. 1 din 28 decembrie 2017 și a procesului-verbal nr. 1 din 25 aprilie 2018 privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă, constatarea vinovăției angajatorului în producerea accidentului de muncă la 21 decembrie 2017 și cauzarea vătămării corporale, încasarea din contul IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani” a indemnizației unice în valoare de 249396 de lei pentru pierderea a 40% din capacitatea de muncă, a venitului ratat neachitat din salariul mediu în mărime de 33486,72 de lei pentru 16 luni, neachitate de la producerea accidentului, a compensației lunare viagere în mărime de 2092,92 de lei, a cheltuielilor de tratament în valoare de 22457 de lei și prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei.

În motivarea cererii de concretizare s-a invocat că, certificatul eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă la 3 aprilie 2019 atestă că, drept urmare a accidentului produs, a pierdut 40% din capacitatea de muncă, iar conform certificatului de încadrare în grad de dizabilitate, a fost încadrată în gradul accentuat de dizabilitate. Informația prezentată pe pagina Biroului Național de Statistică arată că, salariul mediu pe țară, semestrul IV, 2017, în sectorul Sănătate și asistență socială, constituia 6234 de lei. Astfel, pârâtul urmează să-i achite o indemnizație unică în mărime de 249396 de lei.

Avînd în vedere că pierderea capacității de muncă este parțială, reclamanta a solicitat compensarea procentului necesar până la atingerea cuantumului salarial total, calculat conform prevederilor legislației în vigoare. Astfel, extrasele din contabilitatea angajatorului denotă că, a realizat un venit total de 62787,89 de lei și prin urmare un salariu mediu pentru ultimele 12 luni în valoare de 5232,32 de lei. Întrucât procentul de pierdere a capacității de muncă constituie 40%, suma necesară până la atingerea cuantumului salarial constituie 2092,92 de lei, perioada de neplată a venitului ratat din luna producerii accidentului de muncă, constituie 16 luni. În acest sens, a pretins venitul ratat neachitat din salariul mediu în mărime de 33486,72 de lei și a compensației lunare viagere în mărime de 2092,92 de lei.

Cu titlu de cheltuieli de tratament pentru reabilitare după producerea accidentului de muncă, care includ efectuarea tratamentului osteopatic în cadrul Centrului de

Osteopatie, Dr. Celnacov, precum și procurarea medicamentelor conform bonurilor anexate la cerere, a solicitat suma totală de 22457 de lei.

Reclamanta a afirmat că, în rezultatul accidentului de muncă produs, i-au fost cauzate multiple suferințe fizice și de ordin moral, deoarece angajatorul nu a reparat la cerere prejudiciile materiale suportate, nu a acționat potrivit legislației la cercetarea accidentului de muncă produs, a profitat de situația dificilă în care se afla după accident, a ascuns și a denaturat circumstanțele producerii accidentului. Totodată, este lipsită de posibilitatea de a se deplasa de sine stătător, fiind întotdeauna ajutată de soț, fiind în imposibilitate de a duce un mod normal de viață. După producerea accidentului s-a aflat în concediu medical plătit în termen de 90 de zile, iar ulterior a fost nevoită să folosească concediul anual pentru a se reabilita. Suferințele fizice și psihice suportate ca urmare a accidentului de muncă produs, în opinia sa, determină repararea de către angajator a prejudiciului moral în valoare de 50000 de lei.

Prin încheierea protocolară din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Inspectoratul de Stat al Muncii și SRL „Budei Com”, ca urmare a admiterii cererii IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani”.

Prin hotărârea din 18 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Maria Ciubotaru și s-au anulat procesele-verbale privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă nr. 1 din 28 decembrie 2017 și nr. 1 din 25 aprilie 2018, întocmite și aprobate de IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani”; s-a încasat de la IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani” în beneficiul Mariei Ciubotaru indemnizație unică ca urmare a pierderii 40% din capacitatea de muncă în rezultatul producerii accidentului de muncă din 21 decembrie 2017 în mărime de 249396 de lei, cheltuielile de tratament în mărime de 22457 de lei, prejudiciul moral în mărime de 20000 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 9000 de lei; în rest acțiunea fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 05 august 2020 și 02 aprilie 2021, IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani” a depus apel împotriva hotărârii din 18 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond în partea admiterii acțiunii și a încheierilor protocolare pronunțate în cauză, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Maria Ciubotaru să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani”, reprezentată de avocatul Tatiana Iovu și s-a casat integral hotărârea din 18 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Maria Ciubotaru.

La 12 noiembrie 2021, Maria Ciubotaru, reprezentată de avocatul Inga Roșca, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea spre examinare a recursului, casarea integrală a deciziei instanței

de apel și pronunțarea unei noi decizii de menținere a hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 26 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Maria Ciubotaru, reprezentată de avocatul Inga Roșca și s-a casat integral decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, reprezentată de avocatul Tatiana Iovu și a fost menținută hotărârea din 18 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că instanța de fond a apreciat probele, a determinat circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii și în final a emis o hotărâre corectă.

Instanța de apel a considerat ca întemeiată constatarea instanței ierarhic inferioare care a reținut că evenimentului produs la 21 decembrie 2017 constituie accident de muncă, fapt recunoscut de IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, dar și certificatul eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr.10 din 03 aprilie 2019 că Maria Ciubotaru a pierdut capacitatea de muncă 40% ca urmare a accidentului de muncă și a fost încadrată în grad de dizabilitate accentuat.

În speță, instanța de apel a reținut că prin ordinul nr. 295 din 22 decembrie 2017 a IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani” „Cu privire la desemnarea comisiei de cercetare a accidentului din cadrul CMF nr.12”, a fost desemnată comisia de cercetare a accidentului suferit la data de 21 decembrie 2017 de către Maria Ciubotaru, asistentă medicală în cadrul Centrul Medicilor de Familie nr.12, în următoarea componență: Președintele comisiei, Victor Foca, specialist securitatea și sănătatea în muncă; membrii comisiei: Constantin Gorgan, inginer-șef; Anatol Ojovan, președintele Comitetului sindical.

Instanța de apel a reținut că, din analiza proceselor-verbale privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă nr.1 din 28 decembrie 2017 și 25 aprilie 2018 a rezultat cu certitudine că diferă semnăturile aplicate la numele membrului de comisie Constantin Gorgan. Totodată, ultimul fiind audiat în ședința de judecată de instanța de fond a recunoscut că nu a participat la 28 decembrie 2017 în comisia care a cercetat accidentul de muncă produs la 21 decembrie 2017, doar a semnat procesul-verbal din 25 aprilie 2018.

În aceeași ordine de idei, cu referire la valabilitatea procesului-verbal nr. 1 privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă din 25 aprilie 2018, de către Silvia Osievschi a fost semnat procesul-verbal în calitate de membru al comisiei de cercetare, însă care nu participat la cercetarea cazului, iar prin ordinul nr. 295 din 22 decembrie 2017, în calitate de membru al comisiei de cercetare, a fost desemnat Anatol Ojovan.

Totodată instanța de apel a menționat și faptul că instanța ierarhic inferioară just a reținut că toți martorii audiați în ședința de judecată au declarat că zona de efectuare a lucrărilor de reparație era delimitată de către lucrătorii SRL „Budei Com”, însă Registratură CMF nr.12 activa fiind acces, deși în acea zonă se efectuau lucrări de reparație, iar pardoseala era acoperită cu peliculă.

În acest sens instanța de apel a notat că la dosarul de cercetare lipsesc fotografiile și schemele locului unde s-a produs accidentul contrar prevederilor pct. 30 lit. g) din Regulament, or în lista documentelor incluse în dosarul de cercetare a accidentului din 21 decembrie 2017, sub numărul 8 se profilează doar schema locului unde s-a produs accidentul.

Corespunzător, în circumstanțele enunțate, instanța de apel a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe, care a conchis că angajatorul nu a luat măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății angajatei Maria Ciubotaru, or la dosarul de cercetare nu s-a anexat fotografiile și scheme ale locului unde s-a produs accidentul, deși prin procesele-verbale contestate s-a stabilit că la etajul 2 a fost delimitată zona de efectuare a lucrărilor.

La caz, în circumstanțele enunțate, instanța de apel a considerat că încălcările admise de către angajator la cercetarea accidentului de muncă afectează valabilitatea proceselor-verbale întocmite.

În speță, deși potrivit normelor de drept enunțate, Inspectoratului de Stat al Muncii urma a fi înștiințat imediat despre producerea accidentelor la locul de muncă, acesta a fost înștiințat abia la 28 decembrie 2017.

În consecință, instanța de apel a considerat ca întemeiată concluzia instanței ierarhic inferioare care a reținut că procesele-verbale privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă nr.1 din 28 decembrie 2017 și 25 aprilie 2018 au fost întocmite cu încălcarea prevederilor Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea din contul IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani” a indemnizației unice în valoare de 249396 de lei pentru pierderea a 40% din capacitatea de muncă, instanța de apel a reținut că prin certificatul nr.10 din 03 aprilie 2019, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a stabilit procentul pierderii capacității de muncă de către Maria Ciubotaru a 40% ca urmare a accidentului de muncă.

Astfel, analizând circumstanțele cauzei, instanța de apel, a considerat întemeiată concluzia instanței ierarhic inferioare privind achitarea de către IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani” Mariei Ciubotaru a indemnizația unice ca urmare a pierderii 40% din capacitatea de muncă în rezultatul producerii accidentului de muncă din 21 decembrie 2017 în mărime de 249396 lei (40% x 6234, 9 lei).

Totodată, instanța de apel a reținut că prin certificatul din 17 mai 2018, Centrul de Osteopatie Dr.Celnacov a confirmat că Maria Ciubotaru a efectuat tratament specific osteopatic de reabilitare în perioada 23 aprilie 2018 – 17 mai 2018 în sumă de 22000 de

lei.

Referitor la pretențiile privind constatarea vinovăției angajatorului IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani” în producerea accidentului de muncă din 21 decembrie 2017, încasarea venitului ratat în sumă de 33346,72 de lei și compensației lunare viagere în mărime de 2092,92 de lei instanța de apel a reținut ca întemeiată concluzia instanței ierarhic inferioare, care a conchis că IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani” nu este obligată să achite Mariei Ciubotaru compensație lunară viageră, or, achitarea compensației lunare și primirea salariului în cuantumul primit până la producerea accidentului ar constitui o îmbogățire nejustificată.

Referitor la încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a considerat că, există o legătură de cauzalitate între fapta comisă și suferințele fizice și psihice suferite de reclamantă.

La caz, instanța de apel a considerat că reclamanta a suferit un prejudiciu moral, respectiv suma de 20000 de lei acordată de prima instanță cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral suferit este suficientă, rezonabilă și proporțională pentru a acoperi consecințele negative suferite și importanța valorilor morale lezate.

Cu referire la cheltuielile de judecată, reieșind din practica judiciară în instanțele naționale și recomandarea Consiliului Uniunii Avocaților din 30 martie 2012 privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel a reținut ca justă concluzia instanței ierarhic inferioare, care a conchis că ținând cont munca efectiv depusă de către avocat, precum și de cuantumul pretențiilor admise, cheltuielile de asistență juridică, necesare și rezonabile, care urmează a fi compensate de către IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani”, just au fost apreciate în mărime de 9000 de lei.

La data de 24 august 2022, IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani”, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii și a încheierilor protocolare, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a examinat apelul declarat, deoarece nu a dat răspuns la argumentele invocate și s-a expus în mod formal.

De asemenea a indicat că instanțele de judecată nu au determinat corect natura juridică a litigiului dat, au aplicat eronat normele de drept material și procedural și nu au examinat cauza în limita cerințelor formulate în cererea de chemare în judecată.

A precizat că soluția instanței nu este clară, consecventă și este contradictorie, or pe de o parte, instanța de judecată a anulat procesele-verbale privind cercetarea accidentului de muncă cu incapacitate temporară de muncă nr. 1 din 28 decembrie 2017 și nr. 1 din 25 aprilie 2018, iar pe de altă parte susține că accidentul a fost calificat ca accident de muncă având în vedere anume procesele-verbale anulate.

Totodată a indicat că instanțele de judecată resping cerința privind constatarea vinovăției IMSP „Asociația Medicală Teritorială Râșcani” în producerea accidentului de muncă, iar pe de altă parte încasează în beneficiul Mariei Ciubotaru indemnizația

unică, cheltuielile de tratament și prejudiciul moral, neverificând dacă sunt întrunite condițiile răspunderii delictuale, nefiind stabilită și demonstrată vinovăția angajatorului de către organele competente, respectiv nu au determinat legătura cauzală între acțiunile angajatorului și consecințe.

A considerat că instanțele nu au dat dovadă de obiectivitate, au prezumat că IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani” ar fi obligată la plata despăgubirilor doar din simplul motiv că accidentul de muncă s-ar fi produs în unitatea sa, ceea ce a considerat că este în contradicție cu normele legale.

Prin urmare a considerat că IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani” putea fi obligată la achitarea indemnizației unice și a despăgubirilor doar în cazul în care era probată vina sa pentru accidentul de muncă.

Totodată a susținut că instanțele de judecată au indicat la general precum că angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată, fără a indica care norme privind protecția securității angajatului au fost încălcate și ce măsuri nu au fost luate prin prisma cerințelor legale.

A subliniat că, în cadrul examinării cauzei, nu a fost stabilită o altă situație de fapt decât cea stabilită de către comisia desemnată în cercetarea accidentului de muncă, cât și de comisia desemnată pentru cercetarea suplimentară a accidentului de muncă.

A declarat că, din materialele cauzei se atestă că Inspectoratul de Stat al Muncii a verificat legalitatea cercetării accidentului de muncă și nu a constatat că au fost comise erori sau au apărut noi circumstanțe ale producerii accidentului.

Astfel, Legiuitorul a stabilit în mod expres competența în exercitarea controlului asupra cercetării accidentului de muncă, care revine Inspectoratului de Stat al Muncii și nu instanței de judecată. Instanța nu este organ de control asupra comunicării, cercetării, raportării și evidenței accidentelor de muncă, și nici nu este abilitată din punct de vedere legal de a cerceta accidentul de muncă.

A susținut că, accidentul de muncă a fost cercetat de comisia desemnată în cadrul IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani” în strictă conformitate cu Regulamentul, fiind respectate prevederile cu referire la comunicarea, cercetarea, raportarea și evidența accidentelor.

Astfel, accidentul de muncă produs la 21 decembrie 2017 a fost cercetat repetat, fiind întocmit procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă din 25 aprilie 2018, care a menținut concluziile comisiei. Mai mult, Inspecția de Stat a Muncii nu a obiectat asupra legalității acestuia și modului de cercetare a accidentului de muncă, care i-a fost comunicat în termenul legal.

A precizat că, accidentul de muncă a avut loc la 21 decembrie 2017 și astfel, acțiunea în vederea contestării modului de cercetare a accidentului de muncă și anulării procesului-verbal al accidentului de muncă urma să fie depusă până la 22 martie 2018, pe când intimata s-a adresat în instanță abia la 29 iunie 2018, cu încălcarea termenul legal de prescripție, stabilit de art. 355 alin. (1) lit. a) din Codulul muncii.

A invocat că, despre procesul-verbal nr. 1 din 28 decembrie 2017, Maria Ciubotaru

a cunoscut la 3 mai 2018, fiind informată prin scrisoarea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova din 05-03/442. Acest fapt i-a fost comunicat și de Inspectoratul de Stat al Muncii prin scrisoarea nr. C-504-18 la 8 mai 2018. Prin ambele scrisori, Maria Ciubotaru a fost informată asupra faptului că a fost cercetat accidentul de muncă din 21 decembrie 2017 cu întocmirea procesului-verbal nr. 1 din 28 decembrie 2017, conform cerințelor Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005. Astfel, termenul de contestate a procesului-verbal nr. 1 din 28 decembrie 2017 a expirat la 3 august 2018, pe când Maria Ciubotaru și-a concretizat cerințele în instanța de judecată, solicitând anularea acestuia la 19 decembrie 2018, peste termenul legal de prescripție stabilit de art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

De asemenea a indicat că instanțele de judecată nu au identificat care anume din condițiile de valabilitate reglementate de norma legală la întocmirea proceselor-verbale au fost încălcate sau care condiții de formă stabilite de Regulament nu au fost respectate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 14 iunie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentei IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani” la data de 08 august 2022 (Vol. II, f.d. 212).

Astfel, recursul, declarat la 24 august 2022, este în termen.

La 11 octombrie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților Maria Ciubotaru, Inspectoratul de Stat al Muncii și SRL „Budei Com”, cu înștiințarea despre depunerea referinței (Vol. III, f.d. 36).

Prin referința depusă la 04 noiembrie 2022, Maria Ciubotaru, reprezentată de avocatul Inga Roșca, a solicitat respingerea recursului declarat de IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza

Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de IMSP „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Asociația Medicală Teritorială Rîșcani”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic